

Bugün 15-16 Haziran 1970 Direnişisi Daha Anlamalı 16 Haziran 2003

Ülkemizde 15 – 16 Haziran tarihi bugün için daha da anlam kazanmaya başladı. TBMM’de kabul edilen İş yasası ile çalışma hayatı yeniden düzenlendi ve çalışanların hakları gasp edilerek sermayenin istekleri hayata geçirildi.

Her ülkenin tarihinde dönüm noktası oluşturan önemli günler vardır ve yine her toplumsal sınıfın tarihinde, yıllarca iz bırakan ve bir toplumsal dönüşümü gösteren gün veya günler vardır. Bu anlamda 15-16 Haziran 1970 Türkiye işçi sınıfı tarihinin en önemli günlerinden biridir.

İşçi sınıfı tarihinde bu denli önemli olan 15-16 Haziran’ın nasıl oluştuğuna ve bu günkü durumunu irdelersek;

- Bundan tam 33 yıl önce, 15-16 Haziran 1970’te sendikal ve demokratik haklarına kısıtlamalar getirilmek isteniyordu.

Bugün sermaye çevrelerinin istekleri doğrultusunda çalışanların hakları birer birer gasp ediliyor ve sendikalar yok edilmeye çalışılıyor. Esnek çalışma dayatılarak, ödünç işçi kavramı çalışma hayatına sokularak, telafi çalışması diye haftalık tatilleri yok eden, 8 saatlik çalışma hayatını kuralsız ve zaman sınırı bulunmayan çalışma hayatına dönüştüren bir yasa ile karşı karşıyayız.

- İşçiler 1960 yılına kadar ağırlıklı olarak kamu sektöründe örgütlüydü. 1964 yılından sonra ise özel sektör işçileri hızla örgütlenmeye başladılar. 1970 yılında yaşanan ekonomik krizin tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de faturası yine emekçilere kesilmek isteniyordu. İş ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi için yaygınlaşan işçi direnişleri Adalet Partisi (AP) Hükümetinin hareket alanını daraltıyordu. AP hükümeti krizin yükünü emekçilere yıkmak ve işçi hareketini engellemek için çözümünü sendikal hakları kısıtlamada buldu. 274 sayılı Sendikalar Yasası ve 275 sayılı Topu İş sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasalarında değişiklikler yaparak, gelişen işçi hareketini önlemek istiyordu.

Bu gün de çalışanlar açısından değişen bir durum yok. Siyasal iktidarlar yarattıkları krizlerin faturasını yine çalışanlara ödetirmeye çalışıyorlar. En son 2000 ekonomik krizinde yüz binlerce çalışan işsiz kaldı, üretim daraldı, yoksulluk arttı. Çalışma hayatı yeniden düzenlenerek sermayenin istekleri hayata geçirildi.

- O gün yasa değişikliği ile, bir sendikanın ülke çapında faaliyet göstermesi için işkolundaki işçilerin üçte birini temsil etmesi zorunluluğunu getiriyordu. Ayrıca, sendika kuruculuğu için o işkolunda en az üç yıldan beri fiilen çalışıyor olmak, uluslararası işçi örgütlerine üye olma hakkı da yalnızca o işkolunda en fazla işçiyi temsil eden konfederasyona bağlı sendikaya tanınıyordu. Aynı yörede farklı işkollarındaki sendikaların birlik oluşturma hakkı kaldırılıyordu.

Bu gün sendikaları yok etmek için çalışma hayatı yeniden düzenleniyor, çalışanların hakları birer birer gasp ediliyor, özelleştirme politikalarıyla yüz binlerce çalışan işsiz kalıyor, kamu kaynakları ulusal ve uluslar arası sermayeye yok pahasına peşkeş çekiliyor ancak toplumsal muhalefette bir kıpırdanış olmuyor veya gösterilen tepkiler / eylemler lokal düzeyde kalıyor.

- 15-16 Haziran direnişinde baskı, cop ve işkence vardı, çalışanlar zorla baskı altına alınmaya ve hakları gasp edilmeye çalışılıyordu.

Bu gün çalışanların sendikal hakların gaspına, esnek çalışmaya, işsizliğe, sosyal haklara, özelleştirmelere, iş güvencesinin hayata geçirilmesine karşı yürütmüş

oldukları mücadeleye yine siyasal iktidarların tahammülü yok. Çalışanlara karşı baskısı, cop ve işkence devam ediyor.

15-16 Haziran direnişinde kaybettiğimiz Mehmet Gıdak, Yaşar Yıldırım, Mustafa Bayhan'ı ve daha sonraki yıllarda aramızdan ayrılan tüm çalışanları yaşatmanın en anlamlısı çalışma hayatının demokratik ve işçiler lehine düzenlenmesi, TBMM'de kabul edilen iş yasasının derhal değiştirilerek yeniden düzenlenmesi için mücadelenin yükseltilmesidir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak 15/16 Haziran direnişini 33. yıldönümünde selamlıyor bu direnişte yitirdiğimiz insanları saygıyla anıyor ve mücadelemizde yaşatacağımıza söz veriyoruz. 15-16 Haziran Türkiye işçi sınıfının sendikal ve demokratik haklar için yürüttüğü kavganın bizim de kavgamız olduğu bilinciyle çalışma hayatının sermaye çevrelerinin istekleri doğrultusunda değil insan hayatını ve demokrasiyi hedef alan çalışanların istekleri doğrultusunda yeniden düzenlenmesini talep ediyoruz.

*TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Oda Sekreteri*

Ali Ekber ÇAKAR

Basına ve Kamuoyuna

"Dünya Bize Atalarımızdan Miras Kalmadı, Onu Çocuklarımızdan Ödünç Aldık"

5 Haziran 2003

Siyasal iktidarların yıllardır uyguladıkları politikalarla yoksulluk derinleşmiş, emek sömürsü ve sermaye çevrelerinin daha fazla kar elde etmek için insan sağlığını ve çevreyi yok sayması, doğa tahribatını daha da derinleştirmiş; çarpık ve sağlıksız kentleşme, ranta dayalı plansız yapılaşma, su ve kanalizasyon sorunu, kentlerin çöp sorunu, gürültü kirliliği, nükleer kirlilik, endüstriyel kirlilik, doğal kaynaklarımızın hiçe sayılarak yabancı sermayenin yağmasına bırakılması gibi sorunları da beraberinde getirmiştir.

Halkımızın sağlıklı, temiz bir çevrede ve doğada yaşaması en temel ve doğal hakkı iken ülkemizde yıllardır siyasal iktidarların çevre konusunda sağlıklı bir politikasının ve planlamasının olmaması bu konudaki denetim ve yaptırım eksikliği; ülke zenginliklerinin yağmaya, ormanlarımızın ve hazine arazilerinin talana açılmasına, yağışların sel felaketlerine, depremlerin katliama, çöp yığınlarının patlamalara dönüşmesine neden olmaktadır. Doğal, kültürel, toplumsal ve tarihi değerlerimiz yok ediliyor, enerji sorununun çözümü olarak mobil santraller görülüyor ve plansız bir şekilde yapılan bu çalışmalar sorunları daha da derinleştiriyor.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak ülkemizde yaşanan tüm bu olumsuzlukların çözüme ulaşabilmesi için 59. hükümete aşağıda sıraladığımız önerileri bir kez daha hatırlatıyoruz.;

- Küresel ısınmaya neden olan düşük seviyeli ozon kloroflokarbon, azotoksit, metan, karbondioksit gibi sera gazlarının yoğunluğunun azalması için yasal tedbirler alınmalıdır.

- Öz kaynakların en iyi şekilde değerlendirilmesi ve çevrenin korunması için, meslek odaları, Üniversiteler, demokratik kitle örgütleri ve ilgili tüm kesimlerin katılımları ile ulusal enerji politikaları ve ulusal çevre politikaları oluşturulmalıdır.

- Çevrenin ve doğal hayatın korunmasına ilişkin gerekli araştırma ve planlamalar yapılmalı, bu konuyla ilgili gerekli kaynaklar ayrılmalıdır.

- Tarım alanlarına sanayi tesisleri kesinlikle kurulmamalı, çarpık kentleşme ve kıyı yağmalanmasının önüne geçilmeli, sanayi atıkları kontrol altında tutulmalı, arıtma tesisleri şart koşulmalı ve denetlenmeli, atıklar için geri dönüşüm projeleri ve teknolojileri kullanılmalıdır.

- Ülkemizin enerji politikalarının belirlenmesinde dışa bağımlı olan ve çevreyi kirleten enerji kaynakları ve teknolojileri yerine ulusal kaynaklarımıza dönük yatırımlar ve çevresel etkileri yok denecek kadar az olan enerji kaynakları ön plana çıkarılmalıdır.

- Çevre- enerji konularında yasa ve yönetmeliklerin düzenlenmesi, geliştirilmesi ve var olan yasaların uygulanması sağlanmalıdır.

- Türkiye'nin her şeyden önce kamu yararını ve halkın çıkarlarını gözeten, tarihi, doğal ve kültürel değerlerine sahip çıkan hem beşeri hem de doğal kaynaklarını kar uğruna peşkeş çekmeyen akılcı, planlı bir kalkınmaya ihtiyacı vardır.

Yaşanılabilir bir dünya, yaşanılabilir bir ülke için, sadece 5 Haziran'larda değil, her gün sesimizi yükseltecek, yaşamın her alanındaki yağma ve talana karşı mücadelemizi sürdüreceğiz.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası

Oda Sekreteri

Ali Ekber